

Verksamhetsberättelse och bokslut för Kommunstyrelsen

*Antagen av xxx
xx månad Delår 2023*

Innehållsförteckning

1	Nämndens uppdrag	3
2	Omvärldsbevakning	4
3	Delårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer	9
3.1	En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)	10
3.1.1	Kommunstyrelsens verksamheter ska verka för ökad trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare.....	13
3.2	Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder).....	15
3.2.1	Knivsta kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen	20
4	Ekonomi.....	23
4.1	Verksamheternas förutsättningar	23
4.2	Delårsbokslut.....	23
4.3	Prognos helår och avvikelse.....	25
5	Investeringar.....	28
5.1	Investeringar.....	28

1 Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelsen svarar också i egenskap av ägare för koncernledningen av de bolag som kommunen helt eller delvis äger. Styrelsen ska med helhetssyn driva de långsiktiga och strategiska framtidsfrågorna. Gällande lagstiftning och nationella mål ligger som grund för hela verksamheten.

Kommunstyrelsen är kommunens centrala arbetsgivarorgan och verksamhetsnämnd för fritid och kultur, HR-, ekonomi-, tillväxt- och kommunledningskontoret. Information och kommunikation, samordning/planering av verksamhetslokaler, styrning och ledning etc ingår i kommunstyrelsens ansvar. Kommunstyrelsen är även ansvarig för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt någon annan nämnd.

2 Omvärldsbevakning

Året som gått

Valet 2022 innebar ett nytt styre för Knivsta kommun. Styret kliver in i ett ekonomiskt tufft läge för Sverige. Kommunstyrelsen har under året tagit fram en åtgärdsplan för ekonomi i balans då verksamheterna under Kommunstyrelsen har ett förväntat underskott på fem miljoner kronor. Underskottet beror framför allt på ökade lokalkostnader. Åtgärderna har bland annat bestått av organisatoriska anpassningar, projekt har stoppats, verksamheten har varit återhållsamma med utbildningar och aktiviteter, system har setts över, vakanser har inte tillsatts och konsulter har inte tagits in.

Kommunledningskontoret arbetar konstant för en ökad effektivitet, minskad sårbarhet och förbättrad leverans till invånare, förvaltning och politik. Exempelvis kliver enheterna in för varandra vid toppar och längre frånvaro. Ett samarbete med Tierp har startat för att lösa ärenden inom kontaktcenter. Dialog runt samarbeten pågår både internt och externt.

Säkerhetsläget för Sverige är fortsatt påverkat och Säkerhetspolisen höjde i augusti terrorhotnivån i Sverige från nivå 3 till nivå 4. Det försämrade säkerhetsläget i vår omvärld, nationella utmaningar och de pågående klimatförändringarna innebär ett växande fokus på frågor kopplade till säkerhet och beredskap. Med förändringarna följer ökande krav på medvetenhet, kunskap, förebyggande och förberedande åtgärder och också på förmåga att hantera allvarliga händelser och samhällsstörningar. Utvecklingen innebär att förmågan att samverka, inom kommunen men också med externa aktörer, blir allt viktigare. Den förhöjda säkerhetsnivån innebär även ökat fokus på informationssäkerhetsarbetet.

Under första delen av 2023 har några händelser i vår omvärld haft särskild betydelse för kommunens arbete med säkerhet och beredskap:

- det försämrade säkerhetsläget i vår omvärld och konsekvenser av kriget i Ukraina
- ny lagstiftning om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (lag 2023:196)
- den ökande oron för att grövre och organiserad brottslighet också ska påverka kommunen
- den höjda terrorhotnivån

Under våren har flera stora projekt sjösatts inom Kommunledningskontoret och under våren lanserades ett nytt intranät som stödjer ett modernt digitalt arbetssätt. Varumärkesplattformen har tagits fram och en ny visuell identitet har implementerats i digitala och tryckta kanaler. Arbetet med digitalisering har fortsatt och en ny e-tjänsteplattform har upphandlats tillsammans med samverkanskommunerna. Arbetet med den digitala arbetsplatsen fortgår. En extra satsning på arkivet har genomförts under våren, detta i syfte att stötta verksamheterna och få en bättre struktur samt ökat användande av kommunens e-arkiv.

Kommunledningen har under våren genomfört projektet omöjligt mål - ekonomi i balans 2023 med noll i exploateringsintäkt. Projektet har utmynnat i ett flertal kreativa idéer i syfte att förbättra kommunens ekonomi på lång sikt. Utvecklingsenheten tar dessa uppdrag vidare i organisationen. Ett uppdrag har lämnats över till ekonomikontoret, att införa en beställarorganisation (inköp). Genom ökad kunskap och förståelse om avtal och inköp är bedömningen att processen blir effektivare, fler inköp kommer följa avtal och fakturahanteringen blir mer kostnadseffektiv.

Ekonomikontoret har investerat i analysverktyget power BI, utbildningar har genomförts och ett datalager är uppsatt med ekonomidata. Nästa steg är bygga flera rapporter i datalagret och

lansera för chefer. Processen har genomförts tillsammans med utbildningskontoret som har ett datalager för elevdata. Under budgetår 2023 har ekonomikontoret genomfört avrop på ramavtal ekonomisystem, ny avtalsperiod är 2023-2027. Riktlinje för ägarstyrning och medelsförvaltning har tagits fram.

Ett arbete har genomförts för att ta fram en uppdaterad strategi kring heltid som norm, vilken tar sikte på det politiska beslutet att "Arbetet med heltid som norm (HSN) ska uppdateras från ska till bör".

Det nya pensionsavtalet AKAP-KR trädde i kraft 1 januari 2023. Under våren har digitala informationsträffar om avtalsvalet KAP-KL /AKAP-KR genomförts, riktade till de som varit berörda.

Hög inflation, oro på de finansiella marknaderna och det geopolitiska läget har givit fortsatt osäkerhet på marknaden, men trots det ekonomiska läget har året präglats av ett fortsatt stort intresse och efterfrågan på mark för exploatering och långsiktiga investeringar inom kommunen. Byggstarter och kortsiktiga investeringar har dock skjutits upp och förhandlingar om fastighetsköp har generellt präglats av stora glapp mellan köpare och säljare avseende köpeskilling, vilket också har varit tydligt genom att försäljning av byggklar kommunägd mark avsevärt har försvårats och att marknaden har varit mycket mer avvaktande till nyetableringar på kort sikt.

Konkurserna har ökat i Sverige men än så länge drabbas inte Uppsala län och Knivsta lika hårt. Nyföretagandet har gått ner såväl i länet som i Knivsta.

Genom att utarbeta tydliga strategier för kommunens utveckling och kommunicera dem med marknaden, kan kommunen dra fördel av sin stora attraktivitet som bostads-, etablerings- och investeringsort och därigenom mildra effekterna av det ekonomiska läget samt skapa långsiktiga förutsättningar för en gynnsam utveckling.

Utifrån arbetet med en samlad utvecklingsplan för verksamhetsområdet Ar har ett fokuserat strategiskt arbete inletts för utveckling av Östra entrén Knivsta.

En modernisering och konsolidering av lokalerna i kommunhuset har genomförts med utgångspunkt i ett förändrat arbetssätt, för ett effektivare lokalutnyttjande, utökning av antal arbetsplatser, bättre arbetsmiljö, ökad samverkan och minskat klimatavtryck. Vård- och omsorgskontorets myndighetsenhet har flyttat in. Denna innebär att andra verksamheter har flyttat in i de lämnade lokalerna, vilket har möjliggjort att en externt hyrd lokal har sagts upp. Förtätning av boendeplatser har färdigställts i Estrids gård, som nu har utökats med 14 platser. Verksamhetsanpassningar har genomförts för att möjliggöra fler skolplatser.

Under 2023 har några av kommunens lokaler fått akuta behov av renovering t.ex. Eda lägergård. I konstgräsplanen i Alsike har ett slukhål upptäckts.

Under året har en satsning på sociala medier inletts för att driva på utvecklingen av besök, konvertera besök till biljettförsäljning och öka den generella kännedomen om CIK. Sedan satsningen inleddes i början av 2023 har spridningen av CIK:s Instagramkonto ökat med 60 % jämfört med föregående period och spridningen konverterar trafik till både webbplats och biljetter till evenemang. Beläggningen på CIK och dess hallar är fortsatt hög och efterfrågan ökar. Verksamheten ser ett första år av en mer normal beläggning efter pandemin. Beläggningen och efterfrågan i ishallen är högre 2023 än den varit tidigare. Förfrågningarna för ishallen görs redan inför 2024. En ny restauratör har kommit på plats under sommaren och blir en viktig

samarbetspart för att öka husets attraktionskraft och intäkter.

Under 2023 har delar av ungdomsverksamheten arbetat i projektet Uppsökandegruppen och därmed ökat närvaron och aktiviteter i både centrala Knivsta och i Alsike. En ny appleverantör är upphandlad för Ung i Knivsta 2.0 vilket innebär mer interaktivitet. Det kommer även bli möjligt att för unga att ta direkt kontakt med vuxna, exempelvis fritidsledare, elevhälsan och Råd och stöd.

Efter synpunkter från ungdomar att järnvägstunneln känns otrygg upprättade Kultur och fritid ett samarbete med Park och natur att tillfälligt smycka tunneln. Med ekonomiskt stöd från Region Uppsala kunde projektet konstsommarjobbet dra igång där 8 unga feriearbetare fick prova på yrket som konstnär.

Besökssiffrorna har ökat på Biblioteket med drygt 11% i jämförelse med motsvarande period 2022. Projektmedel har möjliggjort för biblioteket att leverera böcker till förskolor som har svårt att ta sig till biblioteket. Det har även möjliggjort riktad verksamhet mot äldre. Podd- och läsfrämjandeprojektet riktar sig till barn och unga och var fått bra respons. Biblioteket har under våren påbörjat arbetet med framtagande av en ny biblioteksplan 2024-2028.

Kulturchefstjänsten har av ekonomiska skäl dragits in under året. Sedan juni finns en ny organisation på plats.

Jubileumsåret Knivsta 20 år har bland annat inneburit en stor fotoutställning på CIK. Den byggde till stor del på Lennart Runndings insamlade bilder och dokument.

Framtiden

Förberedelser, genomförande och efterarbete kopplat till Europaparlamentsvalet 2024 kommer att fortlöpa under resten av året 2023 samt även stora delar av år 2024.

I och med att kraven på säkerhet och beredskap växer krävs också tillräckliga resurser för att kunna upprätthålla och utveckla verksamheten. I dagsläget finns det ännu ingen ny överenskommelse mellan staten och kommunerna om ersättning för arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Inte heller finansiering av det nya ansvaret för brottsförebyggande arbete är beslutad.

Ett stort arbete pågår för att flytta från kommunens externa IT-leverantör till full drift från IT-centrum. Detta arbete planeras pågå fram till hösten 2024. Flytten innebär merarbete för verksamheterna samt utvecklingsenheten.

Kommunkansliet ser en ökad återsökningsfrekvens i både kommun- och e-arkiv med mera komplexa utlämningsärenden, vilket kräver resurser. Den ökade arbetsbelastningen av andra ärenden påverkar utvecklingen av e-arkivet.

En upphandling pågår av molnbaserat ärendehanteringssystem och detta kommer innebära ett omfattande arbete med installation och implementering. Den digitala utveckling som en molnbaserad lösning tillåter förväntas leda till en mer effektiv förvaltning. Även automatisering av arvodeshanteringen är planerad och förväntas leda till ökad effektivitet.

Önskemålet om kommunikationsstöd från verksamheterna är fortsatt stort. En grund är lagd för kommunikation kring arbetet med *effektiv och nära vård*. Särskilt Samhällsbyggnadskontoret och Tillväxtkontoret uttrycker behov av utökat kommunikationsstöd då flera stora samhällsbyggnadsprocesser förväntas ta form utifrån det nya styrets politiska vilja.

Översiktsplanarbetet startar upp med önskemål om kommunikationsstöd och Trafikverket har

sökt kontakt angående kommunikationssamverkan kring deras arbete med fyra spår. Likaså har Roslagsvatten tagit kontakt angående kommunikationssamverkan kring anslutningen till Käppalaverket. Därtill kommer krishantering och det förändrade säkerhetsläget.

Under hösten kommer ekonomin vara i fortsatt fokus, vilka tjänster kan ekonomikontoret utveckla för verksamheten och hur kan arbetssättet utvecklas. Vidare kommer projektet beställarorganisation genomföras. En förstudie av ett program som använder AI för bokföring kommer prioriteras samt fortsätta utvecklingen av Power BI genom att med egen kompetens utveckla rapporter i verktyget.

En förstudie att ta ekonomisystemet vidare till molnet är påbörjat och vilka förutsättningar, utmaningar och möjligheter som finns. Resultatet förväntas vara klart till årets slut.

Ytterligare revideringar av styrdokument kommer ske under hösten, såsom för politiskt antagna styrdokument.

Under hösten och framåt behöver kommunen lägga mycket fokus på kompetensförsörjning och förnyelsearbete. Det är ingen nyhet att det kommer att bli tuff konkurrens om arbetskraften på marknaden och kommunen behöver både tänka nytt och vara en attraktiv arbetsgivare för att klara välfärdsuppdraget.

En del i att arbeta aktivt med kompetensförsörjningsutmaningen är att prioritera utveckling av onboardingprocessen. Har kommunen enkla, effektiva och tydliga processer kring onboarding skapas förutsättningar att både attrahera, behålla och utveckla medarbetare så att kommunen kan leverera service till kommuninvånarna. En annan del är att arbeta fram vassa och innovativa kompetensförsörjningsplaner utifrån den kompetensinventering som genomfördes innan sommaren för samtliga befattningar i kommunen.

Andra delar som kopplar ihop med kompetensförsörjningsutmaningen är att få kvalitet på rekryteringsarbetet. En utbildningsinsats är planerad till hösten för cheferna angående kompetensbaserad rekrytering. HR-kontoret kommer att återuppta och utveckla centrala avgångsenkäter att skicka ut till de medarbetare som avslutar sin anställning i kommunen. Detta är ett viktigt verktyg i analysen kring vad vi behöver arbeta med för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Från och med den första oktober inrättas en ny tjänst som projektchef Fyra spår och strategisk exploatering som kommer att vara en mycket viktig resurs för att leda arbetet med Fyra spår, förhandlingarna med Trafikverket, m.m.

Konjunkturläget innebär att många företagare ser över sina kostnader, ger risker med ökade konkurser, och innebär en fortsatt avvaktande kortsiktig investeringsvilja som ger effekter på sysselsättning och arbetsmarknad.

Mark- och exploateringsenheten påverkas i hög grad av omvärldsläget framgent. Fortsatt osäkerhet avseende räntehöjningar och fortsatt hög inflation kommer att påverka verksamheten och priser på mark/fastigheter i kommunen.

Långsiktig efterfrågan på mark/byggrätter och på kvalitativa projektfastigheter bedöms fortsatt som stark, dock med risk för fortsatt lägre marknadsvärden vid försäljning av byggklar mark/byggrätter under resterande del av 2023 och 2024. Antal fastigheter som kommer att försälgas under resterande del av år 2023 samt år 2024 bedöms som mycket begränsat.

En projektportfölj för bostadsförsörjning, företagsetableringar och samhällsfastigheter planeras för en effektivare och mer samordnad nämndöverskridande planering och prioritering samt en

tydligare politisk styrning. Ambitionen är beslut i kommunstyrelsen vid årets slut.

Det ekonomiska läget medför osäkerhet kring kommande hyreshöjningar, varför kommunens verksamheter bör ta fortsatt höjd för hyresökningar som är betydligt kraftigare än tidigare år. Omställningen till distansarbete påverkar i stor omfattning kommunhuset samt övrig kontorsmarknad. Kommande utvärdering av nya arbetssätt i samband med kommunhusets utveckling kommer att ge en indikation på lämplig strategi kring kontorslokaler för kommunens administrativa personal.

Kommunstyrelsens mål om lokaleffektiviseringar kommer att följas upp och vara styrande i alla projekt.

För att öka intäkter både på CIK men även i övriga verksamheter behövs det ett fortsatt arbete med att nå ut och det är viktigt att inte tappa tempot. Kulturtavlor eller annan form av affisivering i utomhusmiljö är ett potentiellt framtida kanalval. Det fortsatta arbetet med marknadskommunikation kommer under resterande delen av året riktas inte bara mot Knivsta utan även mot grannkommuner för att bredda upptagningsområdet. Verksamheten kommer att fokusera på hur lokalerna kan nyttjas mer och bättre, hur optimeras intäkterna och hur får man mer ekonomisk utväxling på det som görs. Verksamheten behöver öka samverkan inom förvaltningen och med näringsliv.

Arbetet under 2023, med framtagande av biblioteksplanen, kommer att synliggöra de utvecklingsområden som biblioteket kommer att arbeta med under den femåriga planperioden. Ett område som redan utkristalliserats är kommunens skolbiblioteksverksamhet men även behov att tillgodose äldre. Att statsbidraget *Stärkta bibliotek* försvinner innebär kraftigt försämrad möjlighet för att driva verksamhetsutveckling.

I bidragsomgången från Kulturrådet 2023-24, fick kommunen såsom landets övriga kommuner kraftigt sänkt bidrag, vilket försvårar planeringen av de befintliga projektens fortsättning. En diskussion med rektorer på kommunens grundskolor samt grundskolechef pågår och tankar på andra sätt att samarbeta finns men är inte formulerade.

3 Delårsuppföljning av mål, uppdrag och indikatorer

Kommunfullmäktige beslutar om inriktningsmål, uppdrag och indikatorer för nämnder i Mål och budget. För att förtydliga och fokusera nämndens arbete kan nämnden anta riktade nämndmål eller uppdrag utifrån inriktningsmålen. Nämnden kan också besluta om indikatorer för uppföljning.

Nämnden ansvarar för att följa upp sina mål och uppdrag samt bedöma hur resultatet bidrar till måluppfyllelse av inriktningsmålen. Vid delårsbokslutet per augusti görs en verksamhetsuppföljning för perioden januari-augusti, vilket innebär uppföljning av nämndens arbete med inriktningsmål, eventuella nämndmål, uppdrag och indikatorer. Bedömningen av nämndens måluppfyllnad baseras på verksamheternas rapportering.

För bedömning av måluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser (prognos)
Grön - Målet kommer uppnås vid årets slut	Nämndens verksamhet tycks leda till de resultat som den vill se inom målet
Gul – Målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.	Nämndens verksamhet tycks till viss del leda till de resultat som den vill se inom målet.
Röd – Målet kommer ej att uppnås vid årets slut.	Nämndens verksamhet tycks inte bidra till måluppfyllelse.

För bedömning av status för uppdragen används något av följande:

Bedömning	Rapportering
Grön – Uppdraget är påbörjat och pågår enligt planering, eller uppdraget är färdigt.	Beskrivning av vad som gjorts och vilka resultat som uppnåtts.
Gul – Uppdraget är påbörjat och pågår delvis enligt plan.	Beskrivning av varför uppdraget pågår delvis enligt plan och vad nämnden behöver göra för att ta ytterligare steg.
Röd – Uppdraget är påbörjat men flyter inte enligt plan. Eller att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara det.	Beskrivning av varför uppdraget inte genomförs enligt planering och eventuell ändrad tidsplan.

Bedömning av utfall av indikatorer:

För indikatorerna i Mål och budget har kommunfullmäktige angivit vilken riktning som eftersträvas, det vill säga om det är önskvärt att ett värde ökar, bibehålls eller minskar. Rapporteringen av indikatorvärdet görs utifrån förändringar över tid, jämförelser med andra kommuner över tid och relevanta faktorer. Även interna uppföljningar kan bidra till innehållet. För bedömning av indikatorer används något av följande:

Bedömning
Grön – Utfallet för indikatorn bedöms som positivt i förhållande till den önskade riktningen
Gul – Utfallet för indikatorn bedöms som delvis positivt i förhållande till den önskade riktningen.
Röd – Utfallet är i en annan riktning än det önskvärda.

3.1 En sund stadsbyggnad för ett trivsamt, tryggt och grönt Knivsta med välmående näringsliv (KS, SUN, BMN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Knivsta kommuns fortsatta utbyggnad ska fokusera på att forma goda boendemiljöer som tillför mänskliga och ekonomiska värden. För tätorterna Knivsta och Alsike innebär det en byggnation som präglas av småskalighet, grönska och trivsamhet. Trygghetsaspekter ska genomgående beaktas i alla processer och beslut. Behovet av bostäder ska avspeglade sig både i boendeformer och styra den takt i vilket samhället utvecklas. Kommunens ekonomiska åtaganden över tid ska vägas in i all planering. Det lokala näringslivet är en viktig del i kommunens utveckling.

- Småskaligt byggande med plats för både cyklar och bilar.
- Ökad trygghet och trivsamhet.
- Grönområden ska vara en naturlig del i kommande nybyggnation.

Måluppfyllelse

Målet bedöms delvis uppnås.

Förvaltningen har en aktiv och god dialog med marknaden, vilket bland annat har bidragit till bättre service och stöd samt ett bättre företagsklimat.

Konkurserna har ökat i Sverige men än så länge drabbas inte Uppsala län och Knivsta lika hårt. Nyföretagandet har dock gått ner såväl i länet som i Knivsta.

Beslut har fattats om en exploateringsprocess för en effektiv och tydlig ledning och styrning av exploateringsprojekt, bland annat med fokus på affärsmässighet, genomförbarhet, säkring av höga kvaliteter i projekten samt tidig och fortlöpande politisk förankring.

Arbetet med trygghet har intensifierats och sker i samverkan mellan verksamheterna och polisen.

Indikatorer för social hållbarhet är delvis framtagna.

Delåret har inte inneburit något nystartat exploateringsprojekt.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Kommunens sociala hållbarhet ska beskrivas utifrån relevanta mätetal som kan följas över tid.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Genomför utbildningar i företagares villkor för kommunens anställda som jobbar med myndighetsutövning.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	◆
Genomför en översyn och vid behov revidering av befintliga planer och projekt.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Ta fram strukturer för att systematiskt säkra beslutade samhällsbyggnadskvaliteter och hållbarhetsambitioner i samhällsbyggnadsprocessens alla skeden från tidig planering, föravtal (inklusive markanvisningar), planuppdrag, genomförandeavtal, detaljplaner till projektgenomförande (inklusive bygglov).	2023-2024	Uppdrag från nämnd	◆
Utveckla och prioritera metoderna i kommunens medborgardialoger i syfte att nå fler invånare tidigt i processer och på platser där invånare fysiskt befinner sig för ökat förtroende och transparens	2023	Uppdrag från nämnd	●

Kommunens sociala hållbarhet ska beskrivas utifrån relevanta mätetal som kan följas över tid.

Uppdraget bedöms uppfyllas.

Social hållbarhet handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt samhälle där mänskliga rättigheter uppfylls och i balans med ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Det innebär ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors likvärdighet står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende för varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Social hållbarhet är ett stort och brett område och kan vara en utmaning att mäta med enbart några få indikatorer. För att fånga några delar föreslås kommunens sociala hållbarhet beskrivas genom indikatorerna för trygghet, delaktighet och tillit med tillägg av indikatorer för jämställdhet och meningsfull fritid. Kommunkansliet har lämnat förslag på relevanta mätetal för dessa två indikatorer enligt nedan.

Jämställdhet

En ny strategi för jämställdhet håller på att tas fram i länet, Länsstyrelsen ansvarar för arbetet men det görs i samarbete med andra aktörer bland annat kommunerna. Strategin kommer ut på remiss under hösten och ska beslutas av Länsstyrelsen i december 2023 enligt plan. En del av arbetet inom strategin är att titta på indikatorer för området och det är också en diskussion som förs på nationell nivå just nu. Troligen kommer indikatorerna ha sin utgångspunkt i registerdata från SCB samt från Liv och hälsa och Liv och hälsa ung vilket liknar vår tankegång med indikatorerna om tillit, delaktighet och trygghet. I väntan på den nya strategin föreslås indikatorn för jämställdhet i år vara att vi följer och deltar i arbetet med strategin.

Meningsfull fritid

SCB:s Medborgarundersökning:

Vad tycker du om utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen?

Vad tycker du om utbudet av ställen för unga att träffas på i kommunen (t ex. fritidsgårdar, ungdomsklubbar)?

Vad tycker du om utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen (t ex. träffpunkter)?

Liv och hälsa ung (LHU):

Hur ofta brukar du göra följande på din fritid?

- Delta i aktiviteter i en församling, idrottsförening och/eller annan förening.

Genomför utbildningar i företagares villkor för kommunens anställda som jobbar med myndighetsutövning.

Uppdraget bedöms delvis uppnås.

Näringslivsenheten tillsammans med samhällsbyggnadskontoret har påbörjat planering av utbildning inom myndighetsservice. En första aktivitet genomförs hösten 2023.

Näringslivsenheten har även samordnat framtagande av handlingsplan för näringsliv där utbildningen blir del av flera åtgärder för förbättrad myndighetsservice. Handlingsplan hanteras av berörda nämnder hösten 2023.

Genomför en översyn och vid behov revidering av befintliga planer och projekt.

Uppdraget bedöms uppnås.

En översyn pågår av befintliga planer samt projekt. En ny tydligare struktur för politiskt antagna styrdokument, samt hur dessa ska revideras, är under framtagande.

Framtagande av projektportfölj för exploateringsprojekt pågår.

Ta fram strukturer för att systematiskt säkra beslutade samhällsbyggnadskvaliteter och hållbarhetsambitioner i samhällsbyggnadsprocessens alla skeden från tidig planering, föravtal (inklusive markanvisningar), planuppdrag, genomförandeavtal, detaljplaner till projektgenomförande (inklusive bygglov).

Uppdraget bedöms delvis uppnås.

Förvaltningen har beslutat om en exploateringsprocess för en effektiv och tydlig ledning och styrning av exploateringsprojekt, bland annat med fokus på affärsmässighet, genomförbarhet, säkring av höga kvaliteter i projekten samt tidig och fortlöpande politisk förankring.

Utveckla och prioritera metoderna i kommunens medborgardialoger i syfte att nå fler invånare tidigt i processer och på platser där invånare fysiskt befinner sig för ökat förtroende och transparens

Uppdraget bedöms uppnås.

Policyn för medborgardialog har reviderats med förtydliganden kring kanaler och metoder. I policyn framgår det att kommunen kan bjuda in till möten och sammankomster i större eller mindre grupper. Det kan ske i tätorterna Knivsta och Alsike, och i byarna på landsbygden. Kommunen kan söka upp medborgare där de finns i sin vardag, för att ställa frågor och ge möjlighet till dialog.

Öppna möten för ny översiktsplan har genomförts.

Kommunikationsenheten har i samverkan med Enheten för säkerhet och beredskap, arbetat med en enkät till medborgarrådet på tema trygghet och säkerhet. Rapporten är på väg att färdigställas.

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning	Prognos
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%) N00667 K: kvinnor M: män		94 K: 98 M: 91		Bibehålla	
Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) NKI U07451		76	79	Öka	
Samlat NKI-värde av kultur- och fritids brukarundersökning Egen undersökning		87		Öka	

Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)

Indikatorn bedöms uppnås.

Den senaste medborgarundersökningen genomfördes hösten 2021 med ett resultat på 94 %.

Resultat för årets undersökning kommer finnas tillgängliga till helårsrapporteringen. Kommande resultat bedöms vara på liknande nivå.

Kommunkansliets funktioner arbetar på flera sätt för att bidra till ett gott resultat på indikatorn. Det sker bland annat genom att säkerställa att arbetssätt och beslut är rättssäkra, att handlingar finns tillgängliga för invånare samt att bistå verksamheterna i kommunen att skapa förutsättningar att arbeta med frågor som till exempel hållbarhet och folkhälsa. Arbetet för att skapa en ökad trygghet i kommunen pågår och detta i samverkan med polisen.

Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) NKI

Indikatorn bedöms uppnås.

Knivsta har haft en positiv utveckling av NKI under flera år och ligger på en hög nivå inom samtliga områden. År 2022 (resultaten presenterades i april 2023) var det första året då Knivsta låg på en godkänd nivå inom samtliga myndighetsområden. Det finns risker för myndighetsservicen, exempelvis om det uppstår perioder av lägre bemanning, som kan påverka framtida kundnöjdhet. Det är viktigt att det goda arbetet och de fina resultaten upprätthålls framgent.

Samlat NKI-värde av kultur- och fritids brukarundersökning

Indikatorn bedöms delvis uppnås.

Tendens är svår att bedöma. Brukarundersökningen genomförs senare under hösten och resultatet finns vid årsslutet.

3.1.1 Kommunstyrelsens verksamheter ska verka för ökad trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare.

Nämndmål

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer att uppfyllas.

Indikatorer är framtagna för att mäta och följa upp utvecklingen.

En enkät till medborgarrådet på temat trygghet och säkerhet har genomförts. Rapporten är på väg att färdigställas.

Enheten för säkerhet och beredskap arbetar med dessa frågor som på många sätt är grunden för ett tryggt samhälle. Under våren har enheten bland annat genomfört kommunens risk- och sårbarhetsanalys, upprättat en säkerhetsskyddsanalys, startat upp funktionen tjänsteperson i beredskap och samordnat vidareutvecklingen av kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. I samverkan med kommunens olika verksamheter och tillsammans med externa aktörer, som polisen och räddningstjänst, har enheten drivit ett intensivt arbete med att:

- vidareutveckla den veckovisa lägesbilden, som ger en bild av inträffade och kända kommande händelser i kommunen, och är ett viktigt underlag för att identifiera behov av åtgärder och samverkan inom det trygghetsskapande eller brottsförebyggande arbetet

- ta fram nya medborgarlöften för det trygghetsskapande arbetet
- utveckla situationell prevention som grannsamverkan och utveckling av koppling mellan trygghets- och samhällsbyggnadsfrågor
- analysera och påbörja implementering av den nya lagstiftningen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, genom att vidareutveckla den grund som redan finns på plats, så att de nya lagkraven möts fullt ut.

Med ett ökat behov av närvaro i Alsikeområdet fördelar ungdomsverksamheten sin tid mellan både Alsike och Knivsta. Ett ungdomscafé har startats i Adolfsbersghallen och effekter av ett lugnare område kan ses.

Från årsskiftet jobbar ungdomsverksamheten mer fokuserat i uppsökandegruppen där det sker ett tätt samarbete mellan skola, socialtjänst och ungdomsverksamheten.

Knivsta bibliotek verkar för trygghet, delaktighet och tillit. Det är en del av lokalsamhällets sociala infrastruktur och utgör ett demokratiskt nav. Biblioteket ska vara tillgängligt för alla, men ska enligt bibliotekslagen särskilt prioritera personer med funktionshinder, personer med annat modersmål än svenska, personer med minoritetsspråk, samt barn och unga. Kontaktcenter arbetar löpande med att ha ett välkomnande förhållningssätt och god hjälp i frågor och ärenden samt god tillgänglighet för kommunens invånare.

Ett e-arkiv har införts och ett kontinuerligt arbete pågår för att framöver ge medborgarna möjlighet att själv söka handlingar.

Kommunkansliet verkar för ökad trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare i allt arbete som pågår. Det sker till exempel genom att säkerställa att arbetssätt och beslut går rättssäkert till, genom att handlingar finns tillgängliga för invånarna samt genom att utbilda politiker och tjänstepersoner i dessa frågor. Kommunkansliet samverkar med andra kontor och stöttar verksamheter i olika frågor som har bäring på ökad trygghet, delaktighet och tillit, till exempel gällande folkhälsofrågor inklusive ANDT. Kommunkansliet besvarar även flertalet enkäter gällande kommunens arbete, samt möjliggör för kommunens invånare att komma till tals genom t ex undersökningen Liv och hälsa ung samt via Knivstaförslag.

Genom Kommunikationsenheten har kommunen en aktiv extern kommunikation med ett livaktigt nyhetsflöde kring strategiska frågor och fattade beslut i KF, KS och nämnder. En god intern kommunikation lägger grunden för varje medarbetares möjlighet att agera som kunskapsbärare och ambassadör för Knivsta kommun. I mars lanserades ett nytt intranät i form av en lättanvänd digital arbetsplats som ger alla medarbetare enkel tillgång till information och löpande nyheter.

Ekonomikontoret verkar för ökad tillit hos kommunens invånare genom att följa lagstiftning, vara transparanta och göra handlingar tillgängliga för invånarna via bland annat externa webben. Vidare utbildar ekonomikontoret invånare, politiker och tjänstepersoner i frågor som gäller god ekonomisk hushållning, upphandlingslagstiftning mm.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Ta fram adekvata indikatorer för att mäta trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare	2023	Uppdrag från nämnd	

Ta fram adekvata indikatorer för att mäta trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare

Indikatorer för att mäta trygghet, delaktighet och tillit hos kommunens invånare har tagits fram:

Trygghet

Nationella trygghetsundersökningen (NTU): *Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet, andel som känner sig mycket eller ganska otrygga.*

Liv och hälsa ung (LHU): *Känner du dig trygg på följande ställe? I mitt bostadsområde på kvällen/natten*

Delaktighet

SCB:s Medborgarundersökning: *Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra.*

Liv och hälsa ung (LHU): *Hur stor möjlighet tycker du att du själv har att föra fram dina åsikter till de som bestämmer i kommunen?*

Tillit

SCB:s Medborgarundersökning: *Allmänt sett, tycker du att man kan lita på människor?*

Liv och hälsa ung (LHU): *Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?*

3.2 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer uppnås vid årets slut.

Kommunens resultat har över tid varit bra och överstigit 1 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. För år 2023 bedöms resultatet vara nära budgeterat resultat men det är lägre än den långsiktiga trenden. I denna ekonomiskt utmanande tid är det särskilt viktigt och positivt att kommunen bedöms kunna göra ett överskott som dels uppgår till 1 procent av skatter bidrag och kommunal ekonomisk utjämning. Framgångsfaktorerna bakom detta handlar om budgetdisciplin och medvetna val. Under året har handlingsplaner för ekonomi i balans vidtagits för att hantera kostnadsökningar (inflation) och lägre avgiftsintäkter på grund av den försvagade konjunkturen. Det sämre konjunkturen har också en kraftigt negativ påverkan på kommunens intäkter för försäljning av mark där processerna tar mycket längre tid.

Trots en hög inflation och svagare bostadsmarknad är alltså sysselsättningen i Sverige fortsatt stark och medför därför ökade skatteintäkter vilket delvis parerar det intäktsbortfall kommunen

har för exploaterad mark.

De indikatorer som följs följer i stort den riktning som är önskad, såsom nettokostnadsavvikelsen är inom felmarginalen (+/-5 procent), självfinansieringsgraden för investeringar bedöms överstiga 100 procent, soliditeten är nära oförändrad jämfört med årsskiftet.

Mark- och exploateringsverksamheten bevakar och analyserar kontinuerligt verksamhetens ekonomi och värderar insatser kopplat till en långsiktig ekonomi i balans. Arbetet med att införa en ny exploateringsprocess är en del av att tydliggöra ansvar och ekonomisk styrning i exploateringsprojekt.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå	Prognos
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Utveckla förslag till hur konsekvensanalyser i beslutsunderlag kan utvecklas.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023-2024	Uppdrag från kommunfullmäktige	■
Verka för att kommunens kostnader för nya lokaler är låga och ligger i nivå med liknande kommuner.	2023-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.	2023	Uppdrag från kommunfullmäktige	●
Ta fram strukturer för att systematiskt säkra helhetsperspektiv och politisk delaktighet vid beslut som medför ökade lokalkostnader	2023	Uppdrag från nämnd	◆

Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.

Uppdraget följer plan.

Räkenskapssammandraget rapporterades till SCB under våren och första nyckeltalen publicerades av SCB och Kolada i juni månad. Under augusti-september kommer nyckeltalen sammanställas och rapporteras till kommunstyrelsen under mötet i oktober.

Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument

Uppdraget följer plan.

En riktlinje för medelsförvaltning (finanspolicy) är under framtagande. Under våren beslutade kommunfullmäktige om en ägarpolicy för en aktiv och tydlig styrning av kommunens helägda och delägda aktiebolag.

Utveckla förslag till hur konsekvensanalyser i beslutsunderlag kan utvecklas.

Ett färdig förslag beräknas vara klart under året.

Utvecklingsenheten har tilldelats ett uppdrag om att ta fram förslag i hur en nyttokalkyl (ekonomisk konsekvensanalys) på ett mer tydligt och enklare sätt kan integreras i våra tjänsteutlåtanden för att skapa en större tydlighet och bättre underlag inför beslut. Till detta tillkommer även att integrera en bedömningsmodell för hur olika, icke-ekonomiska, värden påverkas utifrån beslut. Modellen bygger på Knivsta kommuns prioriterade värdegrupper. Kommunkansliet inväntar utvecklingsenhetens arbete för att sedan koppla ihop det med arbetet med checklistan för barnkonsekvensanalys.

Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet

Uppdraget bedöms inte uppnås innan året är slut.

Lokalförsörjningschef är under rekrytering. En kommun- och nämndöverskridande strategisk lokalförsörjningsplanering kommer att inledas när tjänsten är tillsatt.

Ekonomikontoret är stödjande i data till lokalförsörjningsplanerna genom exempelvis befolkningsprognosen. Befolkningsprognosen reviderades under april månad.

Verka för att kommunens kostnader för nya lokaler är låga och ligger i nivå med liknande kommuner.

Uppdraget pågår enligt plan och bedöms uppnås.

Styrelsen i Knivsta kommunhus AB får löpande information från bolagen gällande styrelsernas arbete och beslut. Större förändringar och investeringar som avser kommunens bolag ska beslutas i styrelsen för Knivsta kommunhus AB (principiell beskaffenhet alternativt sker beslut i Kommunfullmäktige). Vidare ska styrelsen i Knivsta kommunhus AB främja investeringar som är smarta, kvalitativa, långsiktiga och kostnadseffektiva ur ett helhetsperspektiv som möjliggör låga lokalkostnader.

Vid omförhandling av hyresavtal sker en dialog mellan verksamhet, bolag och lokalförsörjningen om villkor etc. Det som är möjligt att påverka direkt är att nyttja lokalerna på det mest kostnadseffektiva viset och det sker direkt i verksamheten. Den långsiktiga påverkan sker genom kloka investeringsbeslut, när väl en investering är genomförd lever kommunen med en hyreskostnad under lång tid framöver.

Arbetet med Heltid som norm fortsätter men ändras från ska till bör för att undvika oönskade inlåsnings effekter.

Uppdraget följer plan.

Nytt uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och samtliga nämnder är att "Arbetet med heltid som norm (HSN) ska uppdateras från ska till bör". Styrguppen för HSN har följande tolkning av vad "bör" innebär kring vår heltidsresa i Knivsta kommun och hur :

Heltid eftersträvas i Knivsta kommun

Samordning av roller/tjänster inom och mellan verksamheter

En lön/pension att leva på

En kvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet (flexibla lösningar)

Kan Knivsta kommun verka efter ovanstående punkter får vi både en bra ekonomi och är attraktiva som arbetsgivare.

För att omhänderta det bra arbete som Knivsta kommun redan investerat i och för att skapa förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda medarbetare den sysselsättningsgrad som de önskar gäller från och med nu följande strategi:

Vid nyrekryteringar så är utgångspunkten att tjänsten annonseras på heltid. Finns inte behov eller resurser för en heltidstjänst utreds:

Steg 1: Samordning inom det egna verksamhetsområdet.

Steg 2: Kombinationstjänster med övriga områden där HR är samordnande instans.

Steg 3: Om lösningar inte går att få till dokumenteras detta av HR och en deltidstjänst annonseras.

Steg 4: En gång per år görs en analys av HR kring omfattningen av utannonserade deltidstjänster och vilka insatser som kan vidtas för att kunna erbjudas heltidstjänster

Fortsatt strategi att tillsvidareanställda medarbetarna en gång per år få lämna önskemål om önskad sysselsättningsgrad. Denna önskan ska arbetsgivaren så långt det är möjligt försöka tillmötesgå. Samma utredningsprocess som vid nyanställning sker.

En ny enkät skickas ut under sommaren 2023 till alla medarbetare inom berörda områden för att fånga upp om medarbetarna har den anställningsgrad som de önskar. Hanteras av HR-kontoret.

Efter att verksamheterna fått tagit del av resultatet så ska de uppdatera sina handlingsplaner och skicka in dem till HR-kontoret.

Material kommer att uppdateras kring HSN på Intranätet och på chefsprotalen av HR-kontoret.

Ta fram strukturer för att systematiskt säkra helhetsperspektiv och politisk delaktighet vid beslut som medför ökade lokalkostnader

Uppdraget är påbörjat och pågår delvis enligt plan.

Alla beslut som innebär kostnader överstigande 1 miljon kronor ska alltid beslutas av kommunstyrelsen. Investeringar och kostnader som är lägre sker på delegation. Under verksamhetsåret ska en sammanställning av alla beslut gällande utgifter för anpassningar, myndighetskrav etc i lokaler ske 2 gånger per år. Processen att återrapportera till kommunstyrelsen är ny från 2023 och ska göras genom lokalförsörjningens försorg.

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning	Prognos
Soliditet inkl pensionsåtagande kommun, (%) N03002	42,6	49,1		Eftersträva en soliditet överstigande 40%	
Resultat före extraord. poster (kommunen), andel (%) av skatt & generella statsbidrag N03001		7,4	5,5	Över tid uppnå 2% överskott	
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS),	6,8	3,9	3,1	Eftersträva	

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning	Prognos
andel (%) N00097				högst +5% avvikelse	
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%) N03103	114,4	53	458,2	Eftersträva full egenfinansiering	

Soliditet inkl pensionsåtagande kommun, (%)

Bedömningen är att kommunens soliditet kommer vara nära oförändrad vid året slut jämfört med utgången av år 2022. Vid ingången av året uppgick soliditeten till 31,4 procent vilket var en minskning från 49,1 procent. Den kraftiga negativa förändringen beror på förändrade redovisningsprinciper. Exklusive förändringen av redovisningsprinciper hade soliditetsmålet uppnåts.

Soliditet är ett mått som mäter det eget kapital som andel av tillgångarna. Egna kapitalet påverkas av årets resultat för kommunen, kommunens resultat prognosticeras bli 14,3 miljoner kronor vid årets slut som bidrar till att öka egna kapitalet. Tillgångarna bedöms vara svagt sjunkande den 31 december 2023 i förhållande till 31 december 2022 (avskrivning av anläggningvärden och att få nya investeringar genomförs innebär en negativ nettoeffekt av anläggningstillgångarna, omsättningstillgångarna bedöms vara oförändrade). Bedömningen är att soliditeten marginellt kommer öka vid årets slut och då nås inte den önskade riktningen/målvärdet, men förändringen mellan åren är nära oförändrad.

Resultat före extraord. poster (kommunen), andel (%) av skatt & generella statsbidrag

Indikatorn bedöms uppnås.

Efter flera år med mycket starka resultat bedöms trenden brytas i år, för år 2023 är prognosen ett resultat som uppnår budget och 1 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. En svagare konjunktur med högt kostnadstryck (inflation) och svagare efterfrågan på delar av kommunens tjänster (exempelvis bygglov) påverkar kommunens ekonomi.

Verksamhetens intäkter påverkas genom att avgifter för bygglov blir lägre (färre ärenden), planerheten ser ett svagare inflöde av detaljplaner (sjunkande debiteringsgrad och intäkter), svag efterfrågan på exploaterad mark (markförsäljning) etc. Det positiva är fortsatt höga statsbidrag till grundskola och vård och omsorgsverksamheterna. Men sammantaget kommer det vara en betydande negativ förändring av verksamhetens intäkter.

Verksamhetens kostnader påverkas främst av att insatsvaror blir dyrare (livsmedel måltidsverksamhet och tjänster för IT mm), högre energipriser (fördubblad elkostnad jämfört med föregående år). Vid årets början justerades kommunens hyreskontrakt för KPI (cirka 10 procent), andra avtal som justerades är entreprenadavtal för äldreboenden, renhållning och gruppbofästäder med flera (omsorgsprisindex fastställdes till 4,6 procent).

Skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning ökar kraftigt nominellt, en fortsatt stark arbetsmarknad med högre sysselsättning bidrar till högre skatteintäkter till kommunsektorn. Bedömningen av indikatorns riktning är att den önskade riktningen delvis uppnås. På lång sikt uppnås fortsatt målsättningen med ett resultat som överstiger 1 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. Sammantaget är bedömningen att indikatorn bedöms följa den

önskade riktningen.

Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)

Indikatorn bedöms uppnås.

Utfallet för 2022 en nettokostnadsavvikelse på 3,1% vilket är inom intervallet +/-5 procent. Trenden de senaste åren är sjunkande nettokostnadsavvikelse och de sista 2 åren är det en mindre förändring (utplanande kurva).

Kommunens stora befolkningsökning under lång tid har medfört stora investeringar som haft en påverkan på nyckeltalet, det finns också en tydlig koppling till sjunkande avvikelse under år med lägre investeringstakt. Över tid är det dock så att Knivsta kommun har haft ett högre kostnadsläge än vad som förväntas utifrån demografi och geografi vilket sannolikt har med de stora kommunala investeringar som genomförts.

Bedömningen är att utfallet för indikatorn vara positivt i förhållande till den önskade riktningen.

Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)

Indikatorn bedöms uppnås.

Det löpande kassaflödet överstiger Investeringsutgifterna för de första 8 månaderna (investeringsutgiften var 29 miljoner kronor). Det innebär att självfinansieringsgraden uppgår till mer än 100 procent. För helåret är prognosen för investeringsutgiften 48 miljoner kronor, det betyder att kommunens löpande kassaflöde behöver motsvara investeringsutgiften(eller mer) för att självfinansieringsgraden ska vara 100%.

Orsaken till att den önskade riktningen bedöms uppnås är en mycket lägre investeringsnivå än vad investeringsplanen ger utrymme för. Att investeringar skjuts upp eller avstås är en vanlig åtgärd när de ekonomiska förutsättningarna blir mer utmanande, risker finns att underhållsskulder byggs upp.

3.2.1 Knivsta kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen

Nämndmål

Måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer att uppfyllas.

Både medarbetarindex och ledarskapsindex har de senaste åren visat på ett stabilt högt värde.

Kommunens kärnvärden är delaktighet, engagemang och tydlighet och tillsammans med varumärkesplattsformen skapar de en grund för kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

I *plan för kompetensförsörjning* finns en tydlig process för den långsiktiga kompetensplaneringen och under våren 2023 genomfördes en ny kompetensskattning av samtliga yrkesroller i kommunen. Arbete framåt handlar om att sammanställa och kalibrerar data över skattningen av kompetensläget och aggregerar resultatet för varje kontor eller område, på kort och lång sikt och ta fram en aggregerad kompetensförsörjningsplan inklusive förslag på

insatser.

Under senare delen av våren initierades uppstarten av ett övergripande Onboardingprojekt. Knivsta kommun behöver utveckla onboardingprocessen för att skapa förutsättningar att möta kompetensförsörjningsutmaningarna. Har kommunen enkla, effektiva och tydliga processer kring onboarding skapas förutsättningar att både attrahera, behålla och utveckla medarbetare så att kommunen kan leverera service till kommuninvånarna.

Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Önskad riktning	Prognos
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Motivationsindex U00201	82	83	83	Bibehålla	
Kopia av Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Ledarskapsindex U00202	81	83	82	Bibehålla	

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Motivationsindex

Resultatet för motivationsindex redovisas i mitten på oktober, efter att svaren i MedarbetarPulsen och OSA-skyddsronen har sammanställts.

Att arbeta förebyggande och hälsofrämjande är en strategi som skapar förutsättningar för Knivsta kommun som arbetsgivare att både behålla och attrahera medarbetare. Varje arbetsplats ska arbeta fram egna aktiviteter utifrån resultatet i medarbetarPulsen, vilka skapar bra förutsättningar för en god prestationskultur. Kommunens medarbetarundersökning uppdaterades förra året med frågor som omfattar föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA).

Verksamheterna har under våren arbetat lokalt med resultatet. Generellt för kommunen har utvecklingsbehov funnits inom områdena arbetsbelastning och stöd.

Under våren skedde en nystart av arbetet med Hälsoinspiratörerna. Syfte och uppdrag har förtydligats men har fortsatt fokus på att inspirera, motivera och informera medarbetarna om hälsa och hälsofrämjande åtgärder. Uppdraget som hälsoinspiratör består av att motivera och inspirera medarbetare till hälsa och friskvård, vara ett stöd till chef i det hälsofrämjande arbetet och arbeta aktivt med dessa frågor på arbetsplatsen.

Den 9 maj genomfördes vårens kommungemensamma introduktionsdag. Syftet med de kommungemensamma introduktionsdagarna är att nyanställda medarbetare får möjlighet att träffa andra nyanställda kollegor och får värdefull information om sin nya arbetsgivare. Utöver det består dagarna av andra roliga aktiviteter och gäster.

Utifrån trendanalys samt pågående utvecklingsarbete görs bedömningen att målet kommer uppnås.

Kopia av Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Ledarskapsindex

Resultatet för ledarskapsindex redovisas i mitten på oktober, efter att svaren i MedarbetarPulsen och OSA-skyddsronen har sammanställts.

Kommunen fortsätter med satsningen på ledarutvecklingen Utvecklande Ledarskap (UL). UL är en del i kommunens ledarutveckling och något som alla chefer ska genomgå. Det är en enorm styrka att ha en gemensam grund att utgå ifrån för att alla ska kunna verka som utvecklande ledare.

Utvecklande ledarskap kännetecknas av att ledaren:

är ett föredöme och agerar utifrån en synliggjord värdegrund

inspirerar och motiverar i syfte att stimulera kreativitet och delaktighet

konfronterar och stödjer/ger feedback med ett gott syfte för såväl medarbetaren som för organisationen

Kommunen fortsätter även planeringen för en ny omgång av Ledararen – utveckling för framtida ledare. Detta är ett program som ska väcka nyfikenhet kring ledarskap, ge möjlighet att ”känna på ledarskapet” varvat med praktiska moment som har en tydlig förankring i medarbetarens vardag.

Fokus på chefsträffarna under våren har varit chefers förutsättningar. I den senaste medarbetarundersökningen kunde resultatet tas fram för gruppen chefer. Fokus har lagts på områdena arbetsbelastning och stöd, samt på identifikation. Blir intressant att följa resultatet vid ny mätning under hösten.

En utbildning har genomförts under våren för chefer kring konflikthantering i arbetslivet. Utbildningen ger cheferna verktyg för att förstå, förebygga och hantera samarbetsproblem och konflikter. Under våren har arbetsmodulen i Stratsys förbättrats för att det ska bli ännu mer användarvänligt för cheferna.

Utifrån trendanalys samt pågående utvecklingsarbete görs bedömningen att målet kommer uppnås.

4 Ekonomi

4.1 Verksamheternas förutsättningar

Kommunstyrelsen har tilldelats medel för verksamhetsåret 2023 i den av kommunfullmäktige antagna Mål och budget 2023 (MoB). Budgetramen för kommunstyrelsen uppgår till 194,3 miljoner kronor för verksamhetsåret 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022 års budgetram med 8,2 miljoner kronor (4,4%).

Kommunstyrelsens verksamheter har erhållit en indexuppräkning på 3%. Det kan antas att kostnadsutvecklingen under 2023 är högre genom den inflation som nu slår igenom i alla avtal. Sveriges kommuner och regioner prognostiserar att kostnadsutveckling i kommunal sektor uppgår till 6,4% för 2023.

I budgeten finns politiska prioriteringar som höjning av budgeten för arvoden enligt nya ers, höjning av anslaget till trygghetsfrämjande verksamhet, finansiering av visselblåsarfunktion och Adolfsbergsskolans sporthall samt medel för stärkt stöd till kärnverksamhet. Omfördelning av pengar har gjorts från grundskolans budget för fritidsanläggningar till just idrotts- och fritidsanläggningar om 2,1 miljoner kronor. Verksamheten exploatering är minskad med krav på ökad självfinansiering av externa intäkter. Utvecklingsprogram Knivsta 2035 erhåller minskat anslag på 1,5 miljon kronor.

Medlen för stärkt stöd till kärnverksamheten har i verksamhetsplanen fördelats enligt 1,5 miljoner kronor till kommunledningskontoret och 0,35 miljoner kronor till ekonomikontoret.

4.2 Delårsbokslut

Delårsbokslutet

Budgetavvikelsen för kommunstyrelsens verksamheter är per sista augusti ett överskott på 2,8 miljoner kronor. Nettokostnaden uppgår till 127 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 5,2% jämfört med delårsbokslutet 2022 och jämfört med budgeten 2023 är nettokostnaden 1,9% lägre. Kommunstyrelsens årsprognos visar på ett underskott på 4,8 miljoner och det finns flera faktorer till att avvikelsen per sista augusti är högre än den prognostiserade avvikelsen vid årets slut.

Tillväxtkontoret redovisar ett underskott på 1,6 miljoner kronor, under hösten kommer det tillkomma kostnader för verksamheterna exploateringsverksamheten i form av konsultkostnader samt kommer en tidigare vakant tjänst att bli tillsatt. Lokalförsörjning kommer under hösten att ha ökade kostnader under hösten för ombyggnationen av kommunhuset.

Fritid- och kulturverksamheterna redovisar sammanvägt ett underskott på en miljon kronor. Idrotts- och fritidsanläggningars utfall per sista augusti är i linje med prognosen. Kulturskolans största kostnadspost är lönekostnader och är i jämn nivå varje månad. Anledningen till verksamhetens underskott per sista augusti är att höstterminen börjar första veckan i september och således kommer verksamhetens intäkter öka årets sista månader. Allmän fritid och allmän kultur omfattar föreningsbidrag. Utbetalningen av bidrag dessa sker vid olika tillfällen under året och medför att anslaget verksamheten har erhållit för bokslutsperioden är högre än utbetalt bidrag. I budgetposten Allmän fritid finns det även medel som avser utredningar som inte nyttjats.

Stödverksamheterna redovisar ett överskott på 2,4 miljoner kronor. Ekonomikontorets utfall följer verksamhetens prognos. Kommunledningskontoret kommer under hösten ha ökade lönekostnader. Kommunledningskontoret och HR-kontoret har erhållit extra medel under året och kostnaderna har inte samma periodisering som extra medlen. Detta medför att utfallet per sista augusti är bättre än årsprognosen. Budgetposten IT-nämnd redovisar ett överskott på 2,45 miljoner kronor, vilket är en följd av att under våren fanns det inget avtal för inköp av datorer.

Nämndens verksamheter	Nettokostnad delår 2022	KF Budget delår 2023	Tillägg och avdrag, delår 2023	Nettokostnad delår 2023	Budgetavvik else delår 2023
KF, Nämnd- och styrelseverksamhet	3 981	3 903	0	3 825	79
Partistöd	269	269	0	397	-129
Övrig politisk verksamhet	1 861	1 973	0	2 376	-403
Räddningstjänst	10 340	10 785	0	10 714	71
Totalförsvär och samhällsskydd	-569	1 185	0	812	372
Folkhälsa och hållbar utveckling	563	949	0	811	138
Näringsliv och marknadsföring	2 833	2 131	0	4 272	-2 141
Exploateringskontor	2 467	3 821	0	4 152	-331
Utvecklingsprogram Knivsta 2035	1 697	579	0	480	99
Konsumentrådgivning och energirådgivning	93	183	0	136	47
Budget & Skuldrådgivning	148	119	0	151	-32
Trygghetsfrämjande verksamhet	0	533	0	0	533
Allmän fritid	2 031	2 553	0	1 798	755
Idrotts- & fritidsanläggningar	33 703	36 706	0	39 369	-2 663
Bibliotek	5 490	6 155	0	5 528	626
Allmän Kultur	754	1 011	0	618	393
Ungdomsverksamhet	2 421	2 711	0	2 807	-96
Kulturskola	3 266	3 529	29	3 631	-73
Flykting (integration)	-174	0	0	3	-3
Kommunledningskontor	15 784	17 923	1 000	16 847	2 076
Ekonomikontor	7 721	7 391	303	8 000	-307
HR-kontor	4 951	5 521	233	5 037	717
Lönecentrum (Knivsta, Tierp och Älvkarleby)	2 094	2 167	0	2 131	36
Fackliga kostnader	1 068	1 179	0	1 269	-90
Lokalförsörjning	5 898	2 378	0	1 668	710
IT-nämnd (Knivsta, Östhammar, Älvkarleby, Tierp &	0	12 636	0	10 183	2 453

Heby)					
Stärkt stöd till kärnverksamhet	0	1 850	-1 233	0	0
Summerat	108 690	130 140	332	127 015	2 837

4.3 Prognos helår och avvikelse

Kommunstyrelsens nettokostnad för 2023 förväntas uppgå till 198,8 miljoner kronor och det motsvarar en ökning jämfört med budget på 2,9%. Ökningen av nettokostnaden förklaras delvis av att Tillväxtkontoret och Fritid och kulturkontoret prognostiseras med större underskott. Under året har HR-kontoret erhållit 0,35 miljoner kronor från posten kommunstyrelsens ofördelade medel och Ekonomikontoret samt Kulturskolan har erhållit extra medel för löneöversyn. Kommunstyrelsens helårsprognos är ett underskott på 4,8 miljoner kronor.

Budgetposterna nämnd- och styrelseverksamhet, partistöd och övrig politisk verksamhet som avser finansiera kostnaderna för den politiska processen kring kommunstyrelsen och kommunfullmäktige prognostiseras med ett sammanvägt underskott på 0,5 miljoner kronor. Ökade IT-kostnader i form av leasing av utrustning och ökade kostnader för politiska arvoden medför verksamheternas underskott. Anledning till att budgetposten partistöd förväntas gå med underskott är att enligt det nya ERS kan gruppleदारarvode delas upp i arvode och partistöd.

Inom tillväxtkontoret ryms budgetposterna näringsliv och marknadsföring, exploateringskontor, utvecklingsprogram Knivsta 2035 samt lokalförsörjning. Prognosen för tillväxtkontoret är ett underskott på 3,2 miljoner kronor. Förutsättningarna i budgeten för näringslivsverksamheten var en obalans på -2 miljoner kronor till följd av att kontoret inte erhållit fullkostnadstäckning och obalansen för verksamheten förväntas kvarstå vid årets slut. Förutsättningarna för exploateringsverksamheten i budgeten var ett behov av externa intäkter på 1,5 miljoner kronor. Intäkterna skulle till största del utgöras av finansiering för verksamhetens arbetet i nya projekt. Finansiering har uteblivit till följd av att inga nya projekt har startats upp och förväntas inte göra det resterande del av året och är främsta förklaringen till verksamhetens underskott. Tillväxtkontorets andra två verksamheter lokalförsörjning och Utvecklingsprogram Knivsta 2035 följer budget och prognostiseras inte med någon avvikelse.

Kultur och fritidsverksamheterna prognostiseras sammanvägt med ett underskott på 2,9 miljoner kronor. Idrott- och fritidsanläggningar som innefattar Hälsohuset, Knivsta Centrum för idrott och kultur samt andra sporthallar och utomhusanläggningar prognostiseras med ett underskott på 3,7 miljoner kronor. Verksamhetens kommunbidrag uppgår till 52 miljoner kronor och det är 4,3 miljoner kronor högre anslag än 2022. Verksamhetens hyreskostnader budgeterades till 41,6 miljoner kronor. Inför 2023 har det tillkommit en sporthall (Adolfsbergshallen) vilken verksamheten har erhållit kompensation för. Hyreskostnaderna 2023 prognostiseras till 40,7 miljoner kronor, vilket motsvar en ökning jämfört med förgående år med 8 miljoner kronor jämfört med utfallet 2022. Adolfsbergshallen utgör 4,5 miljoner kronor och resterande del är hyresuppräknings. Elkostnaderna har även ökat jämfört med tidigare år, vilket medför sämre ekonomiskt läge för verksamheten. Hälsohuset är den anläggning som har högst elkostnad och jämfört med utfallet 2022 prognostiseras elkostnaden bli 0,7 miljoner kronor högre 2023.

Verksamhetens intäkter prognostiseras i nivå med budget men detta till följd av att verksamheten har erhållit ett elstöd på 0,35 miljoner kronor. Ökade hyreskostnader och elkostnader är den främsta orsaken till verksamhetens underskott. Fritid och kulturverksamheterna har under året genomfört åtgärder för att minska kontorets förväntade underskott. Exempelvis har verksamheterna minskat på vikariekostnader, tjänster har eller förväntas att vara vakanta och

generellt neddragning på kostnadsposter där möjlighet funnits. Detta medför att kontorets andra verksamheter prognostiseras med överskott.

Kommunstyrelsens stödverksamheter HR-, ekonomi samt kommunledningskontoret prognostiseras med ett överskott på 1,1 miljoner kronor. Kommunstyrelsen har under verksamhetsåret beslutat om en handlingsplan för ekonomi i balans. Aktiviteterna i handlingsplanen medför att kommunledningskontoret och HR-kontoret prognostiseras med ett överskott på 1,6 miljoner kronor respektive 0,2 miljoner kronor. Kommunledningskontorets överskott beror dels på lägre lönekostnader till följd av vakanta tjänster, att medel avsatt för genomföra projekt inte kommer nyttjas, generell åtstramning av kostnaderna samt att inte ett fullt nyttjande av medlen för stärkt kärnverksamhet som verksamheten erhöll i verksamhetsplanen. Ekonomikontoret prognostiseras med ett underskott på 0,5 miljoner kronor, vilket är en följd av ökade konsultkostnader för utredningar.

Verksamheten folkhälsa och hållbarhet prognostiseras med ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Överskottet beror på en neddragning av verksamhetspengar, det vill säga att aktiviteter och insatser har ställts in på grund av rådande ekonomiska läge. Budgetposten IT-nämnd förväntas redovisa ett överskott på 0,45 miljoner kronor och det är en följd av att under våren fanns det inget avtal för inköp av nya datorer och således kommer inte alla medel avsatta för inköp nyttjas under året.

Nämndens verksamheter (tkr)	Nettokostnad helår 2022	KF Budget helår 2023	Tillägg och avdrag helår 2023	Prognos nettokostnad helår 2023	Prognos budgetavvikelse helår 2023
KF, Nämnd- och styrelseverksamhet	4 615	5 855		5 770	85
Partistöd	403	403		596	-193
Övrig politisk verksamhet	2 872	2 960		3 384	-424
Räddningstjänst	15 510	16 178		16 071	107
Totalförsvär och samhällsskydd	-220	1 777		1 777	0
Folkhälsa och hållbar utveckling	978	1 424		1 244	180
Näringsliv och marknadsföring	5 164	3 196		5 198	-2 002
Exploateringskontor	6 870	5 732		6 932	-1 200
Utvecklingsprogram Knivsta 2035	2 239	869		869	0
Konsumentrådgivning och energirådgivning	128	274		250	24
Budget & Skuldrådgivning	198	179		179	0
Trygghetsfrämjande verksamhet	0	800		0	
Allmän fritid	3 600	3 830		3 630	200
Idrotts- & fritidsanläggningar	52 075	55 059		58 749	-3 690
Bibliotek	8 584	9 232		8 878	354

Allmän Kultur	1 500	1 516		1 467	49
Ungdomsverksamhet	3 722	4 067		4 012	55
Kulturskola	5 225	5 293	44	5 227	110
Flykting (integration)	-39	0		0	0
Kommunledningskontor	30 409	26 884	1 500	26 772	1 612
Ekonomikontor	11 894	11 086	454	12 028	-488
HR-kontor	8 288	8 281	350	8 441	190
Lönecentrum (Knivsta, Tierp och Älvkarleby)	3 098	3 251		3 251	0
Fackliga kostnader	1 861	1 769		1 966	-197
Lokalförsörjning	7 585	3 567		3 567	0
IT-nämnd (Knivsta, Östhammar, Älvkarleby, Tierp & Heby)	0	18 954	0	18 495	459
Stärkt stöd till kärnverksamhet	0	1 233	-1 850	0	0
Summerat	176 559	193 669	498	198 753	-4 769

5 Investeringar

Kommunstyrelsens investeringsplan för 2023 uppgår till 62,3 miljoner kronor. Till detta är 5,6 miljoner kronor adderat för två investeringar som inte slutfördes under 2022 och avser lokalförsörjning. Investeringsutgiften per sista augusti uppgår till 10,2 miljoner kronor. Investeringsutgiften för 2023 prognostiseras att uppgå till 17,9 miljoner kronor och motsvarar en avvikelse mellan beviljad investeringsplan adderat tilläggsramen och förväntade utgiften på 50 miljoner kronor.

Fritid och kultur är beviljade 1,35 miljoner kronor i investeringsutgift fördelat på fyra poster. Under 2023 planeras endast medlen för fritid nyttjas. Inom investeringsutgiften ryms renovering av fastigheter på Engvallen samt en reinvestering i konstgräsplan.

Tillväxtkontoret är beviljade 30,5 miljoner kronor i investeringsutgift. Till årets beviljade medel har ramen utökats med två projekt som ej slutfördes under 2022 som är förknippat med ombyggnationen av kommunhuset. Utöver det har två miljoner kronor omfördelats från Kommunstyrelsen o fördelade investeringsmedel för projekten Eda lägergård och Hasselbackens förskola. Utöver lokalförsörjning investeringsprojekt har även fyra miljoner kronor nyttjats för ett markförvärv.

Stödverksamheterna är beviljade 9,5 miljoner kronor i investeringsutgift. I investeringsplanen finns det ett flertal årligen återkommande reinvesteringar för till exempel webbutveckling och ärendesystemet. I dessa fall kommer system övergå till en molntjänst och bli en uppgradering och således är det inte en investeringsutgift. IT infrastruktur är ett exempel på en investeringspost som årligen finns med i investeringsplanen och syftar till att finnas om något skulle behöva åtgärdas under året. För 2023 förväntas inte medlen nyttjas.

5.1 Investeringar

Investering	KF investeringsr am	Tillägg investeringsr am	Utgift investering 8 månader	Prognos investeringsut gift	Avvikelse investering
Innovation /digitalisering	1 000	0	0	0	1 000
Fritid och kultur					
Kultur	150	0	0	0	150
Fritid	700	0	246	700	0
Digitalt museum	300	0	0	0	300
Konst, underhåll och inventarier	200	0	0	0	200
Tillväxtkontoret					
Inventarier kommunhus	0	3 620	3 377	3 620	0
Utveckling kommunhus	4 000	0	0	4 000	0
Programarbete för nya verksamhetslokaler, lokalansvarig	1 000	0	0	1 000	0

Anpassning/reinvestering i egna fastigheter, lokalansvarig	500	2 000	2 606	2 606	-106
Strategiska markförvärv	25 000	0	3 995	3 995	21 005
Eda lägergård		1 000	0	1 000	0
Hasselbackens förskola		1 000	0	1 000	0
Gemensam stödverksamhet					
Innovation (Innovationskontor)	1 500	0	0	0	1 500
Webbutveckling	500	0	0	0	500
Intranät/virtuell arbetsplats	250	0	0	0	250
Ärendehanteringssystem (P360)	200	0	0	0	200
Dokumenthantering (E-arkiv, HR mm)	500	0	0	0	500
Nämndprocessen	0	0	0	0	0
IT infrastruktur IT-centrum (utbyte och utveckling)	3 000	0	0	0	3 000
Device (datorer/surfplattor etc inom hyrmodellen) Rest IT	2 000	0	0	0	2 000
Ekonomisystem	1 500	0	0	0	1 500
KS ofördelade investeringsmedel	20 000	-2000	0	0	18 000
Summering	62 300	5 620	10 223	17 921	49 999